

Årsrapport 2016

Saltpartnerskapet

Publikasjonens tittel: Årsrapport 2016 - Saltpartnerskapet

Utgitt: 05/2017

Utgitt av: Helsedirektoratet
Kontakt: Avd. ernæring og forebygging i helsetjenesten
Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo
Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01
www.helsedirektoratet.no

Forfattere: Saltpartnerskapets styringsgruppe

INNHold

INNHold	2
STYRINGSGRUPPEN 2016	4
I.1 Styringsgruppens sammensetning	4
I.2 Styringsgruppens arbeid	5
I.2.2 Monitorering av saltinnholdet i matvarer	5
I.2.3 Forskningsmidler til SaltNett – Saltreduksjon i matvarer	5
I.2.4 Salterstatte – bruk av KCl	6
I.2.5 Revurdering av saltmål	6
I.2.6 Saltpartnerskapets logo	6
I.2.7 Nyhetsbrev Saltpartnerskapet	7
I.2.8 Seminar om salt og saltreduksjon	7
I.2.9 Aktivitet i arbeidsgruppene	7
KOMMUNIKASJON SALT OG HELSE	8
I.3 Kommunikasjon fra Helsedirektoratet	8
I.4 Massemediakampanje	8
I.5 Salt på nett	8
I.6 PR	9
I.7 Forbrukerundersøkelser	9
I.8 Posterpresentasjon, Nordic Nutrition Conference	10

INNHOOLD

VEDLEGG	11
RAPPORTERING FRA ARBEIDSGRUPPENE	11
I. KJØTTGRUPPEN	11
II. FISKEGRUPPEN	11
III. KORNGRUPPEN	12
IV. MEIERI OG SPISEFETT	12
V. ANDRE MATVARER	13
VI. SERVERINGSGRUPPEN	13
VII. SALTNETT	14
VIII. KOSTFORUM	15

STYRINGSGRUPPEN 2016

Styringsgruppen er øverste organ i Saltpartnerskapet og representerer partnerne. Styringslinjen går fra styringsgruppen, via lederne i arbeidsgruppene og til aktørene i den enkelte bransje. Dette sikrer alle parter forankring og nærhet til styringsgruppen og Helsedirektoratet.

I.1 Styringsgruppens sammensetning

Styringsgruppen representerer en bred og allsidig kompetanse, på flere ledd, i matvare- og serveringsbransjen, forskningsmiljøer, frivillige organisasjoner og myndigheter og har bestått av følgende medlemmer:

- *Forbrukerrådet* v/Aysha Hussain 1. halvår og Kaja Lund-Iversen 2. halvår.
- *Kostforum* v/Erik Arnesen (LHL)
- *FoU* v/ Ida Synnøve Grini (Nofima)
- *NHO Mat og Drikke* v/Jorunn Vormeland
- *Handel* v/Aina Marie Lien (NorgesGruppen)
- *Arbeidsgruppenes ledere*¹:
 - *Kjøtt* v/Ellen Hovland (Animalia)
 - *Meieri og spisefett* v/Kirsti Wettre Brønner (TINE)
 - *Servering* v/Camilla Sanne Huseby (ISS Facility Services AS) og Arnt Steffensen (NFED)
 - *Andre matvarer* v/Torill Emblem Nysted (Fjordland) og Anders Högberg (Orkla)
 - *Korn* v/Kari Wulf (Norgesmøllene)
 - *Fisk* v/Irena Brustad (Findus)
- *Helsedirektoratet* v/Hilde Skyvulstad (leder av styringsgruppen), Anniken Owren Aarum, Amandine Lamglait (prosjektleder t.o.m. oktober 2016) og Anna Naume Solem (f.o.m november 2016.)

¹ Repr. sin arbeidsgruppe, ikke egen virksomhet.

I.2 Styringsgruppens arbeid

Boks I.2.1 Styringsgruppens ansvarsområder

- Partnerskapets fremdrift og måloppnåelse.
- Informasjon om Saltpartnerskapets arbeid.
- Koordinere arbeid med saltlister.
- Utarbeide og implementere et felles innrapporteringssystem av oppnådde resultater fra saltreduksjonsarbeidet i virksomhetene.
- Legge til rette for kompetanseutveksling og kunnskapsoverføring.
- Stimulere til økt forskning på saltreduksjon og produktutvikling.

Det har vært avholdt fem styringsgruppemøter i henhold til planen, med følgende sentrale saker:

I.2.2 Monitorering av saltinnholdet i matvarer

Monitorering av saltinnholdet i matvarer er avgjørende for å følge saltpartnerskapets arbeid. I henhold til partnerskapsavtalen skal matvareindustrien og handelen rapportere endringer av saltinnholdet i egne produkter via Tradesolution (TS). De skal bidra til å utvikle et felles system for monitorering (overvåkning) og synliggjøring av arbeidet med å senke saltinnholdet i matvarer, drikker og retter. En arbeidsgruppe, under ledelse av Helsedirektoratet, med representanter fra matvareindustrien (Anders Høgberg) og handelen (Aina Marie Lien) har sett på ulike løsninger for et felles system. Muligheten for å koble saltdata fra TS mot volumdata fra AC Nielsen ble vurdert. Det viste seg å være problematisk på grunn av ulik varekategorisering og utfordringer med levering av data til en tredjepart grunnet konkurransemessige hensyn.

På bakgrunn av dette er det besluttet å benytte TSs EPD-database koblet opp mot volumtall fra grossist for å følge utviklingen i saltinnholdet i produktkategorier i saltlisten.

Varegruppeinndelingen i saltlistene og ENVA-kodene i TSs EPD-database benytter forskjellige kategoriseringer. Løsningen gir mulighet til å følge saltinnholdet på hovedkategorinivå over tid, men gir ikke mulighet til å se om alle saltmålene er oppnådd. Det er behov for separat rapportering innen noen matvaregrupper for å monitorere måloppnåelsen i 2018. Det er tatt ut saltdata fra TS i juli og oktober i 2016. Dataene fra juli anses som en «første måling», men ikke et 0-punkt siden saltreduksjonsarbeidet startet i 2015.

I.2.3 Forskningsmidler til SaltNett – Saltreduksjon i matvarer

Styringsgruppen har ansvar for å stimulere til økt forskning på saltreduksjon og produktutvikling. Aktuelle programmer i Forskningsrådet har blitt presentert for styringsgruppen. Nofima sendte,

på vegne av Saltpartnerskapet, søknad til [BIONÆR-programmet og Program for Bedre helse](#) (Forskningsrådet) om midler til nettverksstøtte for å styrke samarbeidet om reduksjon av salt i matvarer og servert mat (SaltNett).

Saltpartnerskapet fikk innvilget 400 000 kroner til utredning om salterstattere, erfaringsutveksling og kompetanseheving om saltreduksjon i matvarer for 2016-2018. Vedlegg (pkt. VII) gir ytterligere informasjon.

1.2.4 Salterstattere – bruk av KCl

Styringsgruppen har tatt opp spørsmålet om bruk av salterstattere, med fokus på KCl, samt behov og mulighet for en ny bestilling til Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) om risikovurderinger. Spørsmålet har blitt drøftet i møte med SINTEF og Folkehelseinstituttet (FHI). Det er ønskelig med en nytte- og risikovurdering av både kalium- og natriuminntaket hvor mer realistiske nivåer av KCl legges til grunn. Utgangspunktet er at helseaspektet ivaretas.

SaltNett skal utarbeide et notat til helsemyndighetene om hvilke nytte- og risikovurderinger og problemstillinger matvarebransjen mener det er behov for å se på på nytt. Notatet skal ferdigstilles 1. kvartal 2017.

1.2.5 Revurdering av saltmål

Revurdering av saltmål har vært drøftet. Med utgangspunkt i oppdatert datagrunnlag og dagens teknologiske muligheter, ble det besluttet, etter anbefaling fra Fiskegruppen, å øke saltmål for gruppene 25.2 Varmrøkte fiskeprodukter og 23 Fiskemat. Det ble også besluttet, etter anbefaling fra Korngruppen, å dele kategori 8.1.2 Frokostblandinger i to underkategorier med egne saltmål for *naturell og smaksatt med bær/honning/yoghurt* etc. og *smaksatt med kakao/sjokolade*. Saltlistene er korrigeret.

1.2.6 Saltpartnerskapets logo

I styringsgruppemøtet 7. juni 2016 ble det vedtatt at Saltpartnerskapets logo skulle endres fra *Sammen om mindre salt for folkehelsen* til *Saltpartnerskapet, sammen for folkehelsen*.

Bakgrunnen for avgjørelsen var at «Sammen om mindre salt for folkehelsen» anses som en påstand og logobruk må følge påstandsforordningen.

Ny logo ble ferdigstilt høsten 2016. Logoen kan brukes av alle partnerne i Saltpartnerskapet for å illustrere at de er en del av arbeidet for å redusere saltinntaket. Logoen kan brukes på web, trykk, i mailsignatur og på powerpointpresentasjoner, så lenge den ikke er koblet til enkeltprodukter og/eller en matvarekategori i kommersiell kommunikasjon.

Tidligere logo:

Ny logo:

I.2.7 Nyhetsbrev Saltpartnerskapet

For å kommunisere arbeidet som ble gjennomført i regi av Saltpartnerskapet ble det bestemt å sende ut nyhetsbrev til partnerne. Ett nyhetsbrev kom ut i 2016 (juli). Nyhetsbrevet er distribuert per e-post. For 2017 er det vedtatt ny redaksjonsplan med to utgivelser i halvåret. Redaksjonens medlemmer: Ellen Hovland, Kaja Lund-Iversen, Helle Christensen og Anna Naume Solem (Amandine Lamglait t.o.m november 2016).

I.2.8 Seminar om salt og saltreduksjon

Seminalet «Er salte vaner vonde å vende?» ble gjennomført 16. november 2016 som et samarbeid mellom Saltpartnerskapet, «En sunnere matpakke» og SaltNett. Flere representanter fra styringsgruppen bidro med innlegg. WHO var representert og presenterte det internasjonale saltreduksjonsarbeidet [Shake the salt habit](http://who.int) (who.int). WHO roste Norges arbeid med Saltpartnerskapet. Representanter fra myndighetene i Danmark og Sverige var også til stede for å høre om arbeidet i Norge.

I.2.9 Aktivitet i arbeidsgruppene

Kortfattet rapportering fra arbeidsgruppene ligger vedlagt (Vedlegg).

KOMMUNIKASJON SALT OG HELSE

Kommunikasjon rundt salt har understøttet Saltpartnerskapet. Det er også ett av tiltakene i [Tiltaksplan salt 2014 – 18](#).

I.3 Kommunikasjon fra Helsedirektoratet

Målet med kommunikasjonen er å øke kunnskapen om helsekonsekvenser og saltkilder i befolkningen, samt å synliggjøre hvilke grep folk selv kan gjøre for å redusere eget saltinntak når de handler, er hjemme og ute. Det er også et ønske at satsningen skal bidra til at befolkningen bruker forbrukermakten og etterspør produkter med mindre salt.

I.4 Massemediakampanje

Helsedirektoratet gjennomførte en massemediakampanje på salt våren 2016. Mens det i 2015 var fokus på de små grepene forbrukeren selv kan gjøre, var det i 2016 et større fokus på helse knyttet til stort saltinntak. Kampanjen 2016 gikk i sosiale medier ([facebook.com/smaagrep](https://www.facebook.com/smaagrep) og instagram: @kosthold), utendørs (leskur/frittstående), digitale flater, butikk/kjøpesenter, NSB, uke- og helgemagasiner, bransje- og fagblader, digitale annonser og hvilepuls på legekantor. Det ble sendt ut tilrettelagt informasjon i nyhetsbrev til fastleger og annet helsepersonell.

Bilder om Saltpartnerskapet ble laget i Facebookformat til bruk av partnere. FoU-miljøer og forbrukerorganisasjoner fikk også tilgang på annonser til bruk i egne kanaler.

I.5 Salt på nett

Det ble laget temasider på salt på helsenorge.no: <https://helsenorge.no/kosthold-og-ernaring/kostrad/salt>. Siden vil jobbes kontinuerlig med i 2017.

[Saltpartnerskapets nettside har blitt oversatt til engelsk](#) (helsedirektoratet.no). Engelsk versjon av avtalen kan fås ved henvendelse til Helsedirektoratet.

I.6 PR

Nyhetsknagger gir anledning til å kommunisere budskap om salt. Dette er ofte store undersøkelser, nye anbefalinger, utviklingen i norsk kosthold eller kampanjelanseringer – dersom disse inneholder noe nytt.

For å få talerom har Helsedirektoratet vært tilstede til enhver tid. De har et høyt servicenivå for pressen. Når Helsedirektoratet er tilgjengelige med relevant materiale når pressen trenger det, er pressen mer tilgjengelige for Helsedirektoratet når de trenger det. Siden oppstarten av samarbeid om kommunikasjon på salt i 2014, har antall artikler i norsk presse om salt og helse økt med nesten 20 prosent. Tall fra forbrukerundersøkelser viser også at befolkningens bevissthet om saltinnhold i maten har økt i samme periode.

I.7 Forbrukerundersøkelser

Den årlige forbrukerundersøkelsen om kostrådene og Nøkkelhullet ble gjennomført av Norstat i januar 2016. Undersøkelsen har egne spørsmål knyttet til salt. Kort oppsummert viser forbrukertallene for 2016 at:

- To av tre (67 %) tror at mellom 40-80 % av vårt inntak av salt kommer fra industrielt bearbejdede matvarer (stabilt).
- Høyt blodtrykk og hjerte- karsykdommer er de sykdommene som sterkest forbindes med et høyt saltinntak.
- Til tross for at hoveddelen av befolkningen tror vi spiser 10 gram salt eller mer om dagen, tror de fleste at anbefalt maksimal saltmengde er 5-6 gram eller mindre. Men selv om vi tror at befolkningen generelt overstiger anbefalt mengde (89 %), tror kun to av fem (40 %) at de selv spiser mer salt enn det anbefalte.
- 49 % er opptatt av å redusere eget saltinntak. Kvinner er i større grad opptatt av dette enn menn, og de under 30 år tenker mindre på dette enn de som er eldre.
- Snacks, sauser og supper, samt kjøttprodukter er de produktene som i størst grad assosieres med høyt saltinnhold.

I.8 Posterpresentasjon, Nordic Nutrition Conference

Det ble sendt inn abstrakt til Nordic Nutrition Conference i Göteborg i juni 2016. Dette ble akseptert som poster: "Interdisciplinary action on salt reduction for public health: The Norwegian Salt Partnership". Erik Arnesen (LHL), Ida S. Grini (Nofima) og Amandine Lamglait (Helsedirektoratet) var forfattere. Abstraktet er publisert i [Food and Nutrition Research](#).

VEDLEGG

RAPPORTERING FRA ARBEIDSGRUPPENE

I. KJØTTGRUPPEN

Kjøttgruppen er en av de største i partnerskapet, med over 20 medlemmer. De fikk mot slutten av året enda et nytt medlem.

I løpet av 2016 har Kjøttgruppen bidratt til Saltpartnerskapets Nyhetsbrev, både med sak fra en partner og redaksjonelt arbeid. Gruppen har bistått ved kjøttfaglige spørsmål i det pågående monitoreringsarbeidet. De deltok i skriving av søknad om SaltNett og arrangering av Saltpartnerskapets høstseminar.

Kontakten i arbeidsgruppen har hovedsakelig vært behovs- og mailbasert. Saksliste og møtereferat fra møter i styringsgruppen har blitt sirkulert.

II. FISKEGRUPPEN

2016 har vært preget av et intenst arbeid med rekruttering. Det er utfordrende at fiskebedriftene ligger fysisk spredt langs kysten, og at de ofte er små, med begrensede ressurser. Sjømat Norge og NSL har spilt nøkkelrolle i kommunikasjon med sine medlemmer.

Det har blitt definert produktgrupper og undergrupper relevante for fisk og blitt fastsatt saltmål for disse. To av saltmålene (varmrøkte fiskeprodukter og fiskemat) ble senere justert opp basert på bedre datagrunnlag.

Fiskegruppen har hatt tre 3 møter i løpet av 2016. På ett av møtene holdt Kirsti Greiff ([SINTEF](#)) faglig innlegg om sitt arbeid med salt/PhD-avhandling. Bedriftene har internt formidlet informasjon om saltreduksjon-initiativene.

Saksliste og møtereferat fra møter i styringsgruppen har blitt sirkulert. Informasjon om Saltpartnerskapets høstseminar, som ble avviklet i november, har blitt sendt per e-post. Medlemmene har blitt oppfordret til å sende inn aktuelle saker til Saltpartnerskapets Nyhetsbrev.

III. KORNGRUPPEN

Korngruppen er en bredt sammensatt gruppe med representanter fra hele cerealbransjen. Det har vært gjennomført 6 møter i Korngruppen i løpet av 2016.

Reduksjon av salt i brød har vært ett av hovedfokusområdene, og gruppen står samlet bak målet om at hverdagsbrød over tid skal inneholde 0,9 g salt/100 g. Arbeidet med dette er godt i gang, og flere av brødene som selges i dag ligger på 0,9 g salt og lavere. Saltreduksjonen bør tas over tid, slik at forbrukeren blir vant til ny smak med mindre salt. Flere av deltakerne fra bakerbransjen deltar i forskningsprosjektet «En sunnere matpakke», hvor Nofima forsker på ulike metoder for å redusere saltinnholdet i brød.

Korngruppen har også jobbet godt med frokostblandinger, med mål om at naturlige frokostblandinger skal inneholde 0,9 g salt/100 g, og smakstilsette frokostblandinger med kakao/sjokolade skal inneholde 0,7 g salt/100 g.

Saksliste og møtereferat fra møter i styringsgruppen har blitt sirkulert. Informasjon om Saltpartnerskapets høstseminar, som ble avviklet i november, har blitt sendt per e-post. Medlemmene har blitt oppfordret til å sende inn aktuelle saker til Saltpartnerskapets Nyhetsbrev.

IV. MEIERI OG SPISEFETT

I 2016 har det vært avholdt ett fysisk møte arbeidsgruppen Meieri og Spisefett. Ytterligere to møter har vært berammet, men disse ble avlyst da det ikke var saker til diskusjon.

Gruppen har diskutert saltmålet for spise fett. Nettsider og informasjonsmateriell er oppdatert slik at smør og annet spise fett fremstår med samme veiledende saltmål. Status for bruk av Saltpartnerskapslogoen har også vært diskutert i arbeidsgruppen. Det har blitt orientert om Helsedirektoratets saltkampanje. Saksliste og møtereferat fra møter i styringsgruppen har blitt sirkulert. Informasjon om Saltpartnerskapets høstseminar, som ble avviklet i november, har blitt sendt per e-post. Medlemmene har blitt oppfordret til å sende inn aktuelle saker til Saltpartnerskapets Nyhetsbrev.

V. ANDRE MATVARER

I 2016 har det vært avholdt ett fysisk møte i arbeidsgruppen Andre Matvarer. Tre møter var planlagte, men ble avlyst da det ikke var saker som trengte diskusjon i et samlet forum.

Arbeidsgruppen har diskutert saltmålene og behovet for å møtes jevnlig. Status for bruk av Saltpartnerskapslogoen har vært diskutert. Det har blitt orientert om Helsedirektoratets saltkampanje og Nøkkelhullskampanjer. Saksliste og møtereferat fra møter i styringsgruppen har blitt sirkulert. Informasjon om Saltpartnerskapets høstseminar, som ble avviklet i november, har blitt sendt per e-post. Medlemmene har blitt oppfordret til å sende inn aktuelle saker til Saltpartnerskapets Nyhetsbrev.

Gruppen Andre matvarer er sammensatt av svært mange ulike produktgrupper. Det er derfor lite hensiktsmessig å rapportere på hvert enkelt produkt som har fått redusert saltinnhold.

VI. SERVERINGSGRUPPEN

Arbeidsgruppemøter og deltakelse i Saltpartnerskapet

Gruppen er bredt sammensatt med medlemmer fra kantine, restaurant og kiosk-, bensin- og servicehandel, leverandør samt forsvaret og matomsorg/ institusjoner. Det er gjennomført 4 møter i 2016, og flere medlemmer deltok på høstens seminar om saltreduksjon, to med foredrag. Gruppen er representert i redaksjonen for Saltpartnerskapets Nyhetsbrev.

Hovedtrekk i gruppens arbeid

For å avdekke status, muligheter og barrierer for nye saltreduksjonstiltak, ble det på nyåret 2016 gjennomført en bransjekartlegging blant Serveringsgruppens kantinemedlemmer om kunnskap, holdninger og praksis for saltbruk. På bakgrunn av kartleggingen utarbeidet Serveringsgruppen kompetansehevings-verktøyet «Saltskolen», med salttest og tilhørende sjekklistene, for segmentene kantine, restaurant og kiosk-, bensin- og servicehandel. Verktøyet er publisert på Saltpartnerskapets side på helsedirektoratet.no.

Medlemmene har informert og jobbet med kompetanseheving og produktutvikling /oppskrifter for saltreduksjon i egne virksomheter. Serveringsgruppen har diskutert utfordringen med å finne gode kvantitative og kvalitative indikatorer for å følge effekt av saltreduksjonsarbeidet. Serveringsnæringen og dagligvarehandelen benytter i stor grad samme produkter og Serveringsgruppen har stilt spørsmål om noe monitorering kan være felles. NHO har tatt initiativ overfor innkjøperne i medlemsbedriftene om hvordan registrere omsetning i volum av salt og saltholdige varer – alle, eller noen indikatorvarer. Serveringsgruppens arbeid videreføres i 2017.

VII. SALTNETT

Saltpartnerskapet fikk i 2016 innvilget nettverksmidler (SaltNett) av Forskningsrådet for å bidra til å nå målet om 15 % saltreduksjon innen 2018. Det er ønskelig med mat for bedre helse, samtidig er det flere teknologiske utfordringer ved å redusere saltinnholdet i ulike matvarer. Et nettverk på saltreduksjon skal bidra til økt kompetanse blant partnerne i nettverket og legge til rette for erfaringsutveksling, både innen egne matvaregrupper, og mellom matvaregrupper som tradisjonelt ikke jobber sammen.

SaltNett har som mål å fungere som en kunnskapsplattform for matvarebransjen, helsemyndigheter, FoU og andre bransje- og interesseorganisasjoner.

Finansieringen i prosjektperioden (2016-2018) er på NOK 400 000,- fra Bionær og BedreHelse (Forskningsrådet). Med beregnet egeninnsats på NOK 400 000, ligger budsjettet på NOK 800 000. Egeninnsatsen tilsvarer antall timers arbeid med SaltNettverket.

SaltNett var medarrangør av Saltpartnerskapets høstseminar sammen med «En sunnere matpakke», som jobber med saltreduksjon i brød, spekepølse og smelteost.

Arbeid med notat til Helsedirektoratet om bruken av salterstatere er godt i gang, med SINTEF ved Kirsti Greiff som ansvarlig. Arbeidsgruppen består av: Helsedirektoratet, Orkla, Animalia, Sjømat Norge, Fjordland og Nofima. Notatet vil bli levert i løpet av våren 2017.

Det vil i 2017 bli arrangert en Workshop i samarbeid med de andre nordiske landene hvor en vil utveksle erfaringer og utfordringer som de enkelte landene har erfart. Det er også ulikt hvor langt de enkelte landene har kommet i sin saltstrategi for å nå sine mål.

Kontaktperson og prosjektleder: Ida Synnøve Grini.

VIII. KOSTFORUM

Kostforum og NCD-alliansen er samarbeidsorganer som består av organisasjonene Diabetesforbundet, Kreftforeningen, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) og Nasjonalforeningen for folkehelsen. De fire organisasjonene har i en årrekke samarbeidet for at det skal bli enklere for barn og voksne å ta sunne matvalg og vært pådrivere overfor politiske myndigheter, beslutningstakere, media og næringsmiddelindustrien når det gjelder kosthold.

Kostforum sin rolle i Saltpartnerskapet er å veilede forbrukere om helseeffektene om salt og hva de selv kan gjøre for å spise mindre salt. I desember 2015 trykket LHL et 32-siders hefte om salt ("Salt") som ble utsendt til om lag 48 000 medlemmer ved årsskiftet 2016. Hftet inneholder mye fakta om salt og helsekonsekvenser, kilder til salt i maten og praktiske råd til forbrukere.

LHL har også i 2016 vært aktive overfor media om salt. Blant annet ble det laget store og små saker i samarbeid med Aftenposten: En stor sak i februar om salt i søte kjeks og bakerverer ("Søt kjeks er full av salt") og en artikkel om "Ti ting det er smart å vite om salt", samt en stor sak om salt i krydderblandinger i mars ("Hva tror du det er mest av i denne sitronpepperen?").

Det har blitt publisert flere artikler om salt og hjerte- og karsykdom på lhl.no, blant annet om at [mye salt forsterker risikoen for hjerte- og karsykdom blant nyresyke](#), at [salt fremmer overspising](#) og om [salt i julemat](#).

Kostforum stilte med representant på Saltseminaret i november 2016; Erik Arnesen (LHL) holdt innlegg om erfaringer og forventninger til Saltpartnerskapet fra et forbrukerperspektiv.

De fire organisasjonene har i løpet av 2016 hatt flere fellesmøter i Helsedirektoratet om kommunikasjon/kampanjer om salt.

Helsedirektoratet

Postadresse: Pb. 7000,
St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: +47 810 20 050

Faks: +47 24 16 30 01

E-post: postmottak@helsedir.no

www.helsedirektoratet.no